

Verdens første cyborg

Dansk A
Gym og VUC

Tv-udsendelse: Verdens første cyborg, 47 min, 28/9 2020, DR2, dokumentar med engelsk tale og dansk tekst

Brug tv-udsendelsen "Verdens første cyborg" sammen med Peter Seebergs novelle "Patienten", og lad eleverne arbejde med fakta- og fiktionskoder og den tendentiøse klipning af dokumentaren. Eleverne kan sammenligne hovedpersonernes oplevelse af at være herre i eget hus, deres oplevelse af egen identitet undervejs og efter transformationen. Lad dem se på teksternes opfattelse af lægerne og synet på ny teknologi i 1962 og 2020.

Faglig relevans

Forløbet arbejder med kanonforfatteren Peter Seeberg og med læreplansmålet "analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster i alle medier". Desuden inddrages teknologiforståelse historisk og i samtiden.

Ideer til undervisningen

Før første modul

Lektie er at læse Peter Seeberg: "Patienten" plus spørgsmålene nedenfor. Læreren kan opfordre eleverne at læse spørgsmålene til novellen som det første: På denne måde får de et læseformål.

Læreren klipper spørgsmålene ud og laver lige så mange sedler, som der er elever i klassen. I timen trækker eleverne hver et spørgsmål eller får en tom seddel. De med de tomme sedler får oversigten over spørgsmålene og skal vurdere kvaliteten af svarene fra kammeraterne.

Læreren finder en oversigt over fakta- og fiktionskoder. En sådan findes i mange lærebøger eller kan nemt findes frem på nettet.

Personkarakteristik af patienten

1. Hvor gammel tror du patienten er?
2. Hvilken "sygdom" lider patienten af?
3. Hvilke indgreb får patienten foretaget? Skriv dem op i kronologisk rækkefølge – lav en tidslinje.
4. Hvordan virker de ny dele, som patienten får?
5. Hvilken indstilling / hvilke følelser har patienten til lægestanden? Inddrag tidslinjen.

6. Hvordan opfatter patienten hospitalet i forhold til sit hjem? Inddrag tidslinjen.
7. Hvilke overvejelser gør patienten sig vedrørende sin identitet – hvem er jeg? Føler han stadig, at han er den samme person efter alle transplantationerne? Her kan titlen og samtalen med konen i slutningen af novellen inddrages.
8. Hvilken virkning har fortælleposition og synsvinkel?

Om lægerne

9. Hvordan behandler lægerne patienten?
10. Hvilken holdning har lægerne til transplantation, proteser og ny teknologi?
11. Hvilke grunde kan lægerne have til at gøre som i "Patienten"?
12. Lægerne siger, at patienten "har et jernhelbred" og "er ukueligt sund". Hvordan skal det forstås?

Hensigt og perspektivering

13. Hvad mener du, at Peter Seeberg vil fortælle os med novellen "Patienten"?
14. Sammenlign hovedpersonens transformation med skønhedsoperationer: I hvor høj grad påvirker ydre ændringer af kroppen vores opfattelse af egen identitet?

Første modul

Lad eleverne trække en seddel med spørgsmål eller blank. Eleverne, der ikke fik et spørgsmål, får den samlede oversigt over spørgsmålene og skal give feedback på kammeraternes svar.

Efter besvarelsen af spørgsmålene karakteriserer eleverne to og to novellen ud fra en oversigt over fakta- og fiktionskoder.

De kan dernæst vurdere sandsynligheden af hændelserne i novellen og reflektere over, hvad litteratur kan.

Andet og tredje modul

Introducer tv-udsendelsen, og bed eleverne være opmærksomme på fakta- og fiktionskoder undervejs.

Efter de 47 minutter lader man eleverne svare på nogenlunde de samme spørgsmål, som de netop har besvaret til "Patienten". Tilføj et spørgsmål om, hvordan hovedpersonens mand fremstår. Pointen er, at eleverne mærker, hvor tilrettelagt dokumentaren er efter et narrativ.

Derefter arbejder de to og to med fakta- og fiktionskoder i dokumentaren. Bed dem om at være opmærksomme på de elementer, der ikke er med. Læreren kan supplere elevernes fremlæggelse med henvisninger til filmiske virkemidler.

Indgår teksterne i et forløb om teknologiforståelse, kan man afrunde med definitioner på en cyborg og indlede en diskussion af, i hvor høj grad man må ændre på et menneske:

-
- Hvor går dine grænser for, hvad du vil have lavet ved din krop af forbedringer – ikke fordi du har et behov, men fordi du kan? Hvorfor går grænsen netop her?
 - Hvor går dine grænser for, hvad du vil have lavet ved din krop, hvis du har behov – hvis du fx bliver syg eller er udsat for en ulykke?

Afslutningsvis lader man eleverne reflektere over opfattelsen af ny teknologi

- på novellens skrivetidspunkt
- i 2019-2020
- i dag